

Mediaopvoeding aan jongeren in kwetsbare situaties

aan de slag met vragen uit het werkveld

Bandbreedte - 08 juni 2026

Sprekers

Davy Nijs

Expert Zorg en Welzijn
bij Mediawijs

Liesbet Vandenborre

Project- en communicatiemedewerker
bij Mediawijs

Sprekers

Jana De Cock

MFC Combo

Dirk Van Saene

Minor Ndako

Replace this slide

Open Menti to edit

Wat is jullie functie en in welk domein? (Bv. Begeleider, jeugdhulp of zorgleerkracht, onderwijs, etc)

Responses can be up to 200 characters and will appear here.

You can group responses if you get more than 10.

Turn on voting so people can flag their favorite responses.

menti.com

3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden

Kwetsbaarheid

- In principe is elke jongere kwetsbaar
- In dit boek gedefinieerd als:

“Jongeren die te maken krijgen met **omstandigheden die hun ontwikkeling, gezondheid of deelname aan de samenleving bemoeilijken**. Vaak **ontbreken stabiele steunfiguren of beschermende factoren in hun omgeving**, waardoor ze extra ondersteuning nodig hebben. In veel gevallen zijn ook de **gezinnen waarin ze opgroeien kwetsbaar**.”

Werkwijze sessie

- Twee vragen uit het boek als aanleiding tot gesprek
- VRAAG 1 en 2
 - Toelichting uit boek
 - Menti-vragen publiek
 - Reflectie en praktijk gesprekspartners
 - Eigen praktijk reflecties (publiek)

Hoe maak je beleid (13) rond-
en afspraken (9) over
schermgebruik ?

Beleid vs. afspraken

- Een **beleid** maakt duidelijk wanneer en waarom collectieve keuzes gemaakt worden en wie allemaal daarin welke verantwoordelijkheid draagt
- Mediawijsheid en digitale inclusie bevorderen is **ook een opdracht voor een leidinggevende!**

8 Alle neuzen dezelfde digitale kant op met een beleid.

Heidi en John zetten digitale inclusie centraal in hun zorg- en welzijnsorganisatie. Hoe ontwikkel je een visie die veiligheid en laagdrempeligheid combineert? En hoe veranker je acties zoals digipunten en vormingen in je beleid zodat iedereen mee is in het digitale verhaal?

Beleidstool

- Prioriteit? Onoverzichtelijk? Weerstand? Té snel concreet? Niet verplicht?
- **Beleidstool in 4 fasen**
 1. Stavaza
 2. Analyse via 22 bouwstenen
 3. Prioriteiten
 4. visie en beleidsplan

Visie op mediaopvoeding

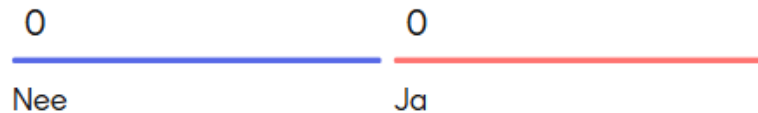
- "Alle jongeren moeten digitaal mee kunnen doen. "
- "Ouders en jongeren praten mee over het 'digitale' beleid."
- "We houden ons aan wettelijke kaders, en ondersteunen extra als hier van afgeweken werd."
- "We versterken de competenties van jongeren én begeleiders."

Kaders maken de visie hanteerbaar

- Weerbaar online
- Digitaal balansmodel
- Wij Pestvrij
- ...

1.1 Onze organisatie heeft een duidelijke visie op mediaopvoeding/digitale inclusie/blended hulpverleners die duidelijk is voor elke medewerker.

Mentimeter M ∨

Replace this slide ↺

Open Menti to edit ↗

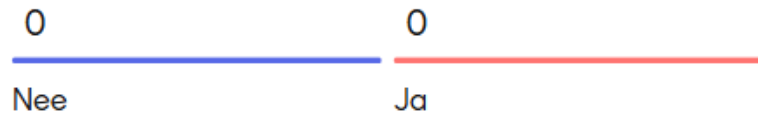
menti.com
3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden ×

1.2 Onze organisatie heeft een werkgroep die de vinger aan de pols houdt over het actueel blijven van onze visie, en dus de duurzaamheid vd visie

Mentimeter

Replace this slide

Open Menti to edit

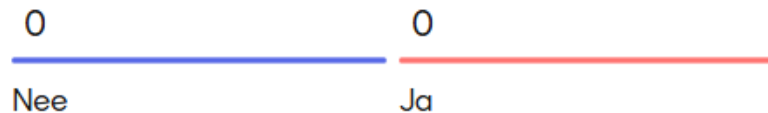
menti.com
3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden x

1.3 Als ouders hun kinderen onder de 13 jaar op sociale media laten gaan, stopt onze opdracht om aan mediaopvoeding te doen.

Mentimeter

Replace this slide

Open Menti to edit

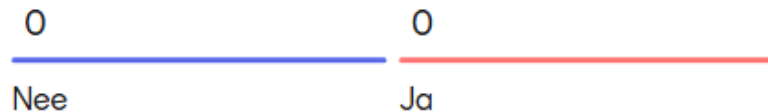
menti.com
3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden ×

1.4 We volgen het doen en laten van onze jongeren op sociale media.

Mentimeter

Replace this slide

Open Menti to edit

menti.com

3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden X

Regels vs. Afspraken

Regels

- Dwingend
- Gericht op veiligheid (bv. 'geen gsm in de klas')
- ! Te veel regels leiden tot een gevoel van eenzijdige controle, maar regels zijn soms nodig

vs.

Afspraken

- Maak je samen
- Versterken de autonomie en verantwoordelijkheid
- Een overtreding is een leermoment, niet direct een reden voor sanctie

Aanpak per leeftijd

< 12 jaar

De begeleider stelt duidelijke regels en stimuleert goede gewoontes.

12 tot 16 jaar

Meer ruimte voor gezamenlijke afspraken, jongeren leren zelf verantwoordelijkheid te nemen.

16+ jaar

Strikte regels werken vaak averechts. Focus op dialoog, advies en luisteren naar hun noden.

Waarover afspraken?

3 W's

Waar, wanneer, wat en hoe lang

Inhoud en context

Passief scrollen vs. actieve schermtijd

Voorbeeldfunctie

Gelden afspraken ook voor begeleiders?

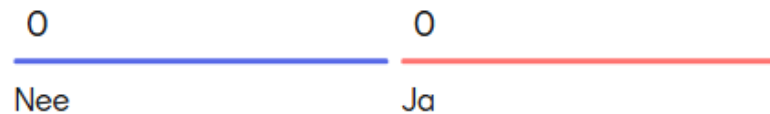

Checklist voor goede afspraken

1. **Samen opgemaakt** - Laat jongeren zelf argumenten aanbrengen
2. **Positief geformuleerd** - Focus op het gewenste gedrag
3. **Gekoppeld aan waarden** – Verbind aan waarden zoals bv. respect
4. **Beperkt en meegroeïend** - Houd aantal klein en herzie regelmatig

2.1 Regels en afspraken rond schermgebruik worden op niveau van de organisatie gemaakt, niet op groeps- of individueel niveau.

Mentimeter

Replace this slide

Open Menti to edit

menti.com

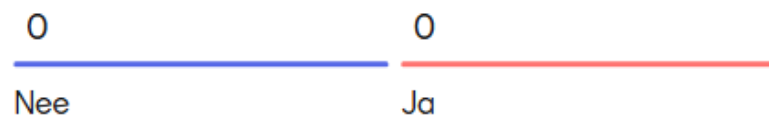
3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden X

2.2 Een individuele aanpak van schermgebruik is niet haalbaar, want de jongeren vergelijken zich met elkaar en vinden sommige afspraken oneerlijk

Mentimeter

Replace this slide

Open Menti to edit

menti.com

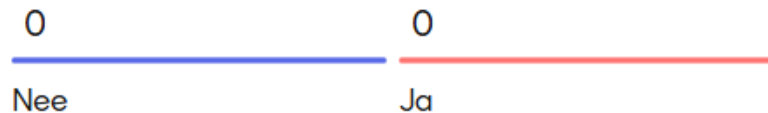
3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden X

2.3 We betrekken de jongeren bij het opmaken van afspraken rond schermgebruik in de groep. Deze worden ook regelmatig herbekeken.

Mentimeter

Replace this slide

Open Menti to edit

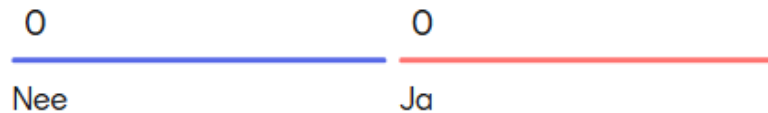
menti.com
3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden ×

2.4 Laten jullie de technologie (parental controls) jullie helpen i.k.v een visie op mediaopvoeding?

Mentimeter

Replace this slide

Open Menti to edit

menti.com
3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden X

Mag je bevriend zijn op sociale media met jongeren die je begeleidt? (8)

Waarom digitaal contact?

Zijn waar de jongeren zijn

Online = offline, online aanwezigheid = oprechte interesse in hun leefwereld

Drempelverlagend

Snelle manier voor praktische afspraken of een "hoe gaat het"?-vraag

Nabijheid

Online contact om de vertrouwensband te ondersteunen en versterken

Hoe bewaak je de grens werk vs. privé

1. Gebruik een apart professioneel werkaccount
2. Maak duidelijke afspraken
3. Ook online blijven beroepsgeheim en integriteit van kracht

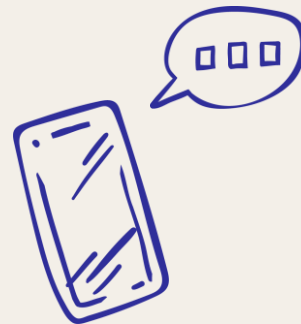
Welk kanaal kies je?

Privacy-impact!

Apps verzamelen metadata, wees hiervan bewust en geef dit ook mee met jongeren

Veiligheidshiërarchie

1. Signal
2. Whatsapp & Messenger
3. Snapchat of Instagram

Volgen of niet?

Het online volgen van jongeren kan signalen opleveren over hun welzijn, maar de grens tussen betrokkenheid en controle is dun

- ✓ **Geef ruimte om te experimenteren**
- ✓ **Wat is het pedagogisch doel**
- ✓ **Dialogoog met jongere zelf**

Digitale hulpvraag?

→ **Heroriënteer het gesprek naar een veilig kanaal of fysiek gesprek** wanneer het emotioneel zwaar of vertrouwelijk wordt

! Bij ongepaste berichten is het belangrijk om rustig te reageren, duidelijk grenzen te stellen en het gesprek naar een offline setting te verplaatsen

Online contact heeft een meerwaarde voor de vertrouwensband, mits er een beleid of afspraken zijn rondom **privacy, kanaalkeuze** en het **bewaken van de professionele grenzen**

1.1 Welk type profiel gebruik jij (of gebruiken jouw begeleiders) voor het contact met jongeren op sociale media?

0

Ik gebruik uitsluitend een apart, professioneel werkprofiel.

0

Ik gebruik mijn privéprofiel, maar met strikte privacy-instellingen.

0

Wij treden online niet in contact met jongeren via sociale mediaprofielen.

Mentimeter

M

Replace this slide

Open Menti to edit

menti.com
3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden X

1.2 Wat is de belangrijkste doorslaggevende factor in je organisatie bij het kiezen van een digitaal contactkanaal (bv. WhatsApp, Signal, Snapchat)

0

Maximale privacy en gegevensbeveiliging

0

De aanwezigheid en leefwereld van de jongeren

0

Gebruiksgemak en de algemene bekendheid van het platform

Mentimeter

Replace this slide

Open Menti to edit

menti.com
3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden X

2.1 Wanneer is voor jou het absolute kantelpunt om een chatgesprek te verplaatsen naar een fysieke afspraak of een beveiligd kanaal?

0

Zodra de inhoud vertrouwelijk of emotioneel diepgaand wordt.

0

Pas wanneer ik merk dat tekstuele communicatie tot misverstanden of ruis leidt.

0

Ik volg de voorkeur van de jongere om de drempel voor hulpverlening zo laag mogelijk te houden

Mentimeter

Replace this slide

Open Menti to edit

menti.com

3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden X

2.2 Wie beslist er wanneer een online gesprek 'te zwaar' wordt en moet verhuizen?

0

Dat is mijn individuele inschatting als begeleider.

0

Dit doen we altijd na overleg met het team of een leidinggevende.

0

Dit ligt vast in het officiële beleid van onze organisatie.

menti.com

3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden X

3.1 Hoe scheiden jullie in je organisatie concreet werk en privé bij digitaal contact?

0

Apart werktoestel + apart werkaccount.

0

Enkel een apart werkaccount op mijn
privétoestel.

0

Ik maak geen strikt onderscheid in
accounts.

menti.com

3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden X

3.2 In hoeverre zijn er binnen jouw team duidelijke, gedragen afspraken over bereikbaarheid via digitale media buiten de officiële werkuren?

0

We hebben strikte afspraken: buiten de uren wordt er niet geantwoord.

0

Er is een grijze zone: begeleiders beslissen zelf wanneer ze reageren.

0

We hebben een officieel beleid dat enkel reactie toestaat bij acute crisissituaties.

Mentimeter

Replace this slide

Open Menti to edit

menti.com

3978 0567

Waiting for participants

Responses are hidden X

Bedankt!

Wil je ook een boek voor je collega, vrienden, ouders, buur... ? Bestel er extra via deze sites! Of vind meer info op mediawijs.be/kwetsbarejongeren

+ kortingscode B&L = **media10**

Mediawijs

Borgerhoff & Lamberigts

Standaard Boekhandel

En schrijf je in op onze **nieuwsbrief**
zorg- en welzijn!

[Mediawijs.be/nieuwsbrieven](https://mediawijs.be/nieuwsbrieven)